

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "ชุมชนบนอินเทอร์เน็ต : ศึกษากรณีเว็บไซต์เจเลียง" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการก่อตัว ภูมิหลังและความเป็นมาของเว็บไซต์เจเลียง แบบแผนหรือวิถีชีวิตของคน que เข้าไปในเว็บไซต์เจเลียง บรรทัดฐานที่ถูกสร้างขึ้น และรูปแบบปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในเว็บไซต์เจเลียง โดยศึกษาจากกระทู้ที่แสดงความคิดเห็นอยู่ในเว็บบอร์ด (Web board) ของเว็บไซต์เจเลียง (www.chaliang.com) ซึ่งมีชื่อเรียกในเว็บไซต์ว่า "กระดานคุยกัน" ในช่วงเดือนพฤษภาคม 2547 – เมษายน 2548 และได้ทำการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) อีกจำนวน 10 คน โดยเลือกบุคคลจากการที่บุคคลเข้ามาแสดงความคิดเห็นในกระทู้ต่างๆ และร่วมกิจกรรมที่เว็บไซต์ทำอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังเป็นบุคคลที่เข้ามาในเว็บไซต์เจเลียงไม่ต่ำกว่า 1 ปี โดยจะเลือกการสุ่มตัวอย่างแบบหิมะก้อน (Snow ball sampling) ซึ่งการศึกษาในส่วนนี้ผู้วิจัย จะทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะตัวกันจริงๆ ไม่ใช่เพียงการพูดคุยกันผ่านเว็บบอร์ดของเว็บไซต์เจเลียงเท่านั้น

5.1 สรุปผลการวิจัย

วงดนตรีเจเลียง มีผลงานเพลงออกมาชุดแรกในปี พ.ศ.2525 ชื่อชุด "ปรากฏการณ์ฝน" แต่ยังไม่เป็นที่นิยมนัก จนกระทั่งปี พ.ศ.2529 ได้มีอัลบั้มที่สองชื่อ "อื่นๆ อีกมากมาย" มีกระแสตอบรับเป็นอย่างดี ต้นปี พ.ศ. 2530 จึงมีผลงานชุดที่สาม ชื่อ "เอกเซนก" ในปลายปี 2530 เจเลียงก็มีผลงานเพลงชุดที่สี่ ชื่อ "เจเลียงหลังบ้าน" หรือที่มักเรียกกันว่า "เจเลียงรวมเพลงไม่ฮิต" เป็นการนำเอาเพลงเก่าที่ไม่ค่อยดังในชุดแรกมาเรียบเรียงและขับร้องใหม่ และรวมเพลงที่ใช้ประกอบละครโทรทัศน์, ภาพยนตร์ มารวมไว้เช่นกัน ต้นปี 2532 เจเลียงก็ออกงานชุดที่ห้า ชื่อ "แบ-กบาล" และผลงานสุดท้ายในปี 2533 ในชุด "ตะไคร่น้ำสุดขอบฟ้า"

เพลงของเจเลียงมีความเป็นตัวของตัวเอง เป็นเพลงที่แหวกแนวจากเพลงที่มีอยู่ในยุคนั้น ทั้งการใช้ภาษา และมุมมองต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่นำมาเป็นประเด็นหลักของเพลง จึงเป็นบทเพลงที่นิยมกันในหมู่นักศึกษาที่มีความคิดแหวกแนวในยุคนั้น *สังคมในช่วงที่เกิดเพลงเจเลียง* ยังไม่เคยปรากฏเพลงลักษณะนี้ขึ้นมา ซึ่งเป็นเพลงที่สอดแทรกเนื้อหาทางสังคม ที่ไม่รุนแรงหนักหน่วงอย่างเพลงเพื่อชีวิต แต่ก็จะอ่อนๆ อย่างเจเลียง ทำให้คนในสังคมได้ฟังเพลงที่มีเนื้อหาที่แปลกออกไป จึง

ถือเป็นปรากฏการณ์แปลกใหม่สำหรับวงการเพลงในยุคนั้น และมีวัยรุ่น(ในยุคนั้น)จำนวนไม่น้อยที่ทำงานในวงการบันเทิงในยุคปัจจุบัน มีเจตียงเป็นฮีโร่หรือแม่แบบในการคิด เจตียงจึงยังคงดำรงอยู่แม้จะยุบวงไปแล้วก็ตาม ซึ่งนำมาสู่การเรียกร้องให้มีคอนเสิร์ต และเว็บไซต์เจตียง ในเวลาต่อมา

เว็บไซต์เจตียง(www.chaliang.com) กำเนิดขึ้นในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ.2543 เป็นเว็บไซต์ที่รวบรวมเรื่องราวของวงดนตรีเจตียง ตั้งแต่การรวมตัวกันครั้งแรกของสมาชิกในวง จนถึงคอนเสิร์ตครั้งสุดท้าย รวมทั้งมีเว็บบอร์ดของเว็บไซต์เป็นที่พบปะสนทนาของผู้คนที่ชื่นชอบเจตียง นอกจากนี้ยังมีการนัดเจอตัวกันจริงๆ นอกเว็บบอร์ด เพื่อทำความรู้จักและทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งเรียกว่า "Meeting" รวมจำนวน 17 ครั้ง มีทั้งการนัดรับประทานอาหาร ประชุม ทำกิจกรรมเพื่อสังคม เดินทางท่องเที่ยว ตลอดจนกีฬาสัมพันธ์กับเว็บไซต์พันธมิตร

ในช่วงที่ทำการศึกษามีกระทู้ที่ถูกตั้งขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าวจำนวน 478 กระทู้ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นกระทู้เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์และบอกกล่าวข่าวสาร เล่า ระบายเรื่องราวต่างๆ การขอความช่วยเหลือจากสมาชิกที่อยู่ในเว็บบอร์ด เล่นเกม นัด Meeting และการอวยพรวันเกิด

เว็บไซต์เจตียง (www.chaliang.com) ประกอบไปด้วยกลุ่มคนจำนวนหนึ่งที่ปรากฏตัวอยู่ในเว็บบอร์ดของเว็บไซต์ มีอาณาเขตเว็บไซต์ และมีความสนใจในวงดนตรีเจตียงร่วมกัน ดังนั้นเว็บไซต์เจตียงจึงมีองค์ประกอบของความเป็นชุมชนด้วยเช่นกัน แม้จะไม่ใช่ชุมชนที่มีอาณาบริเวณทางภูมิศาสตร์ แต่ก็นับได้ว่าเป็นชุมชนรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นมา ซึ่งสอดคล้องกับ สัญญา สัญญา วิวัฒน์ (2515 : 19) ที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุมชนไว้ว่า ชุมชนจะต้องประกอบไปด้วย คนกลุ่มหนึ่ง มีอาณาเขต หรือขอบเขตที่แน่นอน ตลอดจนมีความสนใจร่วมกัน ซึ่งจะทำให้เกิดการปฏิบัติระหว่างกัน ความสัมพันธ์ระหว่างกัน และการรวมกันอยู่ในอาณาเขตนั้น

เมื่อเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ตเป็นเสมือนชุมชนที่เกิดขึ้นมาในโลกปัจจุบัน ในชุมชนก็ย่อมมีวัฒนธรรมที่แต่ละชุมชนนำมาเป็นวิถีในการปฏิบัติ เช่น การใช้นามสมมติซึ่งแต่ละเว็บไซต์ก็จะมี การถามชื่อจริงระหว่างกัน ซึ่งในเว็บไซต์เจตียงจะเรียกกันว่า "นามจอ"

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะลึก ที่มีอายุน้อยที่สุด คือ 22 ปี และที่มีอายุมากที่สุดคือ 35 ปี เป็นเพศหญิง 9 คน และเพศชายอีก 1 คน ทุกคนมีสภาพภาพโสด จบการศึกษาระดับอนุปริญญาจำนวน 1 คน ระดับปริญญาตรีจำนวน 8 คน และระดับปริญญาโท

จำนวน 1 คน มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 4 คน อาชีพรับจ้าง จำนวน 3 คน อาชีพรับราชการ 1 คน และประกอบธุรกิจส่วนตัวอีก 2 คน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,000 - 50,000 บาท ปัจจุบันพักและทำงานอยู่ในเขตกรุงเทพฯ

1) การเข้าสู่โลกของชุมชนบนอินเทอร์เน็ต

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างเริ่มเข้าเล่นอินเทอร์เน็ตครั้งแรก อยู่ในช่วงปี 2536 - 2545 สำหรับการเข้าสู่เว็บไซต์เฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่จะเริ่มเข้าเว็บไซต์เฉลี่ยตั้งแต่ช่วงแรกที่มีเว็บไซต์นี้เกิดขึ้น คือตั้งแต่เดือนธันวาคม 2543 ซึ่งเป็นช่วงที่มีคอนเสิร์ตเรื่องราวบนแผ่นไม้ (คอนเสิร์ตครั้งสุดท้ายของวงดนตรีเฉลียง) กลุ่มตัวอย่างทุกคนที่เข้ามาเว็บไซต์เฉลี่ยในตอนแรกมีเหตุผลในทางเดียวกันคือ มีความชื่นชอบวงดนตรีเฉลียง ทั้งตัวเพลงและตัวศิลปิน และเมื่อเข้ามาในเว็บบอร์ด จากความที่มีความชื่นชอบและสนใจในสิ่งเดียวกัน ทำให้เกิดความรู้สึกสนิทสนมกัน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะรู้สึกว่าคนที่อยู่ในเว็บบอร์ดของเว็บไซต์เฉลี่ย จะมีความเป็นกันเอง และรู้จักตัวกันนอกเว็บ ทำให้อยู่ในเว็บบอร์ดนี้เรื่อยมา

2) พฤติกรรมการเล่นอินเทอร์เน็ต

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเข้าเล่นอินเทอร์เน็ตเป็นประจำทุกวัน โดยในช่วงเวลาทำงาน ของวันจันทร์ - ศุกร์ ก็จะเล่นอินเทอร์เน็ตในที่ทำงาน ซึ่งส่วนใหญ่จะเข้าอินเทอร์เน็ตทั้งไว้ วางเมื่อไหร่ก็จะเข้าไป ถ้านอกเหนือวันและเวลางานก็จะเข้าเล่นอินเทอร์เน็ตที่บ้าน อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างก็มีกิจกรรมอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการเล่นอินเทอร์เน็ต เช่น อ่านหนังสือ ดูหนัง พบปะเพื่อนฝูง สอดคล้องกับผลการศึกษาวรรณสิกา เชื้อชาติไทย(2546) ที่พบว่า ลักษณะชุมชนเสมือนจริงในสังคมไทย บนอินเทอร์เน็ต ไม่ใช่ศูนย์รวมของคนเหงาที่แยกตัวออกจากสังคม ทั้งในการใช้อินเทอร์เน็ตก็ไม่มีผลต่อการแยกตัวจากสังคมของบุคคลด้วย

3) ความรู้สึกนึกคิด มุมมอง ค่านิยม ที่มีต่อชุมชนบนอินเทอร์เน็ต

สำหรับความเห็นในเรื่องการมีเว็บบอร์ดในแต่ละเว็บไซต์นั้นกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งเห็นว่า ควรีเว็บบอร์ด เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารของคนในเว็บนั้นๆ ทั้งยังเพื่อแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนข่าวสารต่างๆ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างอีกจำนวนหนึ่งเห็นว่าการมีเว็บบอร์ดนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของเว็บว่าควรจะมีหรือไม่

5.1.2 แบบแผนหรือวิถีชีวิตของคนที่เข้าไปในเว็บบอร์ดของเว็บไซต์เจเลียง

จากการศึกษาพบว่าแบบแผนหรือวิถีชีวิตของคนที่เข้าไปในเว็บไซต์เจเลียงนั้นสมาชิกในเว็บบอร์ดของเว็บไซต์เจเลียงได้สร้างกิจกรรมในกระดานคุยกันขึ้น โดยกิจกรรมนั้นได้พยายามสะท้อนความเป็นเจเลียง คือ การตระหนักถึงสังคม คือจะมีการสร้างกิจกรรมขึ้นมาทำร่วมกัน อยู่เป็นระยะ เช่น การไปทำบุญที่สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านมหาเมฆ, โรงเรียนสอนคนตาบอด, โครงการลูกเจเลียง และนอกจากนี้สมาชิกในเว็บบอร์ดของเว็บไซต์เจเลียงยังมีความเสียสละและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เพื่อคนอื่น เห็นได้จากการเกิดคลื่นยักษ์สึนามิถล่มชายฝั่งทะเลอันดามันของไทย ก็ได้มีการตั้งกระทู้เป็นตัวแทนขอรับความช่วยเหลือ ตลอดจนประชาสัมพันธ์ในการรับอาสาสมัครลงไปช่วยเหลือในท้องถิ่นที่ได้รับความเสียหาย

สมาชิกในเว็บบอร์ดของเว็บไซต์เจเลียง ได้พยายามสร้างรูปแบบของกิจกรรมมาทำร่วมกัน และเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อสังคม โดยเป็นแนวคิดที่มีแบบมาจากสมาชิกวงเจเลียงที่มีการตั้งกองทุนเจเลียงขึ้นมา เพื่อช่วยเหลือกลุ่มสังคมดังกล่าว คนที่เข้ามาในเว็บไซต์จึงมองกันและกันว่าเป็นกลุ่มที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม และพยายามหากิจกรรมขึ้นมาเพื่อสนับสนุนความรู้สึกดังกล่าวด้วย โดยในช่วงที่ผู้วิจัยทำการศึกษา ทางสมาชิกในเว็บบอร์ดของเว็บไซต์เจเลียง ได้คิดโครงการให้ทุนการศึกษาเด็กชั้นประถม ในเบื้องต้นจะให้จนกว่าจะเรียนจบระดับประถมศึกษา โดยใช้ชื่อโครงการว่า "ลูกเจเลียง" ซึ่งเป็นกระทู้รับบริจาคเงิน และสิ่งของ เพื่อนำไปบริจาคเป็นทุนสำหรับโรงเรียนประถมในถิ่นทุรกันดาร และเป็นทุนสำหรับการมีบุตรร่วมกัน โดยชมรมจะนำสิ่งของไปบริจาค และค้นหา "ลูกเจเลียง" เพื่อช่วยเหลือในเรื่องของการศึกษาต่อไปอีกด้วย

จะเห็นได้ว่าสมาชิกมีการทำกิจกรรมทางสังคมร่วมกัน คนที่เข้าไปในเว็บไซต์ไม่ใช่พวกที่มีความสัมพันธ์ทางสังคมบกพร่อง หรือมีความต้องการแยกตัวเองออกจากสังคม พวกเขามีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ทั้งยังเป็นกลุ่มคนที่ตระหนักถึงสังคม และพยายามช่วยเหลือคนอื่นในสังคมด้วย อย่างไรก็ตาม การร่วมกิจกรรมทางสังคมนี้ ก็เป็นไปด้วยความสมัครใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สถาปนา จุณณวัตต์ (2544) ที่พบว่า การตัดสินใจร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับระดับความพึงพอใจของสมาชิกแต่ละคน

5.1.3 บรรทัดฐานที่ถูกสร้างขึ้นในเว็บบอร์ดของเว็บไซต์เจเลียง

บรรทัดฐานทางสังคม หมายถึง แนวทางหรือวิถีทางของการกระทำ หรือความประพฤติเฉพาะอย่าง ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทางสังคม ตามความคาดหมายของกลุ่ม หรือตามค่านิยมของ

สังคมนั้นๆ บรรทัดฐานที่ถูกสมาชิกในเว็บบอร์ดของเว็บไซต์เจเลียสร้างขึ้น คือมีความรู้สึก รับผิดชอบต่อสังคม ตามเนื้อหาที่เพลงของเจเลียพยายามนำเสนอ

และจากเนื้อเพลงที่มีการใช้ภาษาที่แปลกในการใช้ภาษาเพลง ส่งผลให้ภาษาที่ใช้สื่อสาร ออกมาจากเว็บบอร์ดของแต่ละคนก็แสดงให้เห็นว่าเป็นคนที่มีทัศนคติ ความคิด และบุคลิกตาม ตัวหนังสือที่สื่อออกมา คือจะเป็นคนที่มีบุคลิกชัดเจนว่าเป็นเช่นไร ทั้งที่อยู่ในเว็บบอร์ด และตัวจริง ๆ กล่าวได้ว่าทัศนคติที่มีอยู่ในเว็บบอร์ดนั้น เป็นสิ่งที่สะท้อนตัวตนของเหล่าสมาชิก และความ เป็นคนที่มีทัศนคติ วิธีคิดอย่างไรก็สะท้อนออกมาในเว็บบอร์ดด้วยเช่นกัน

อีกทั้งความที่สมาชิกวงเจเลียแต่ละคน ทำงานในวงการบันเทิง เป็นกลุ่มที่ต้องใช้ความคิด สร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะ จึงมีความเป็นตัวของตัวเอง และเชื่อมั่นในแนวทางของตัวเองสูง แต่ก็ ในขณะเดียวกันก็ยอมรับความเป็นตัวเองของคนอื่นด้วย เมื่อคนที่ชื่นชอบเจเลียเห็นแบบที่เป็น เช่นนั้น หรือเพราะมีแนวความคิดเช่นนี้อยู่ในตัวอยู่แล้ว เมื่อมารวมตัวกันภายใต้ชื่อยาเจเลีย จึง แสดงความคิดเห็นของตัวเองอย่างสร้างสรรค์และเสรี

จะเห็นได้ว่า แนวทางหรือวิถีทางของการกระทำ ของสมาชิกในเว็บบอร์ดของเว็บไซต์ เจเลียนั้น ได้รับอิทธิพลมาจากเพลงและความเป็นเจเลีย

5.1.4 รูปแบบของปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในเว็บบอร์ดของเว็บไซต์เจเลีย

การปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกกระดานคุยกัน ผ่านเว็บบอร์ดของเว็บไซต์เจเลีย มีลักษณะการ ปฏิสัมพันธ์ที่ไม่ได้พบเจอกันจริงๆ เป็นการเจอกันของความคิดเห็นผ่านตัวหนังสือ เห็นได้จากการ ปฏิสัมพันธ์กันผ่านเกม โดยในช่วงที่ทำการศึกษานั้น มีการเล่นเกมเกิดขึ้นบนเว็บบอร์ดของเว็บไซต์ เจเลีย 2 ครั้ง คือ เกมรู้เช่นเห็นชาติ และนอกชานเกม อย่างไรก็ตามการปฏิสังสรรค์กันบนเว็บบอร์ดก็ นำมาซึ่งการนัดเจอกันในโลกจริงของเหล่าสมาชิก เพราะเมื่อรู้จักและเกิดความคุ้นเคยกันในโลก ของตัวหนังสือบนเว็บบอร์ดแล้ว ก็เกิดความต้องการที่จะพบปะกันในโลกจริงๆ โดยในช่วงที่ ทำการศึกษายังมีการนัดพบปะสังสรรค์กันในโลกจริงของคนในเว็บบอร์ดของเว็บไซต์เจเลีย หรือที่ เว็บนี้เรียกว่า Meeting ซึ่งรูปแบบความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอันเป็นผลมาจากการสื่อสารผ่านเว็บ คือ เมื่อเรียนรู้กันและกันผ่านตัวอักษรแล้วก็จะมีความต้องการอยากพบปะตัวจริงของคนที่เราเคย ติดต่อกันผ่านระบบอินเทอร์เน็ต คนที่อยู่ในเว็บบอร์ดของเว็บไซต์เจเลียไม่ได้มีความต้องการที่จะ ปกปิดตัวเอง เห็นได้จากความกระตือรือร้น และยินดีที่มีการนัด Meeting ในแต่ละครั้ง โดยการ Meeting ของคนในเว็บบอร์ดของเว็บไซต์เจเลีย กระทำโดยมีเว็บบอร์ดเป็นที่ในการติดต่อสื่อสาร ในการนำมาซึ่งความสัมพันธ์ในรูปแบบอื่นๆ เป็นการพัฒนาความสัมพันธ์อย่างหนึ่งของคนใน ชุมชน และด้วยรูปแบบชีวิตในเว็บบอร์ดของเว็บไซต์เจเลียนั้น ทำให้บุคคลสามารถก้าวข้าม กำแพงความเขินอายจากการสื่อสารได้ตอบลักษณะเผชิญหน้า (face – to – face) ได้ เว็บบอร์ด

ของเว็บไซต์เจดียงจึงเป็นเสมือนช่องทางใหม่ให้คนมารวมตัวเพื่อสร้างเครือข่ายสังคมใหม่ เพื่อนใหม่ และเป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่แสดงความรู้สึกของผู้คนได้ และเมื่อมีการพบปะกันในโลกจริง สมาชิกก็เลือกได้ที่จะพบและทำความรู้จักกับสมาชิกคนอื่นๆ หรือไม่ หรือจะยังมีตัวตนอยู่ในเฉพาะโลกของอินเทอร์เน็ตเพียงเท่านั้น

กล่าวได้ว่าเว็บบอร์ดของเว็บไซต์เจดียงเป็นเพียงช่องทางหนึ่งในการสร้างความสัมพันธ์ที่เหล่าสมาชิกมีต่อกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณสิกา เชื้อชาติไทย (2546) ที่พบว่าอินเทอร์เน็ตเป็นบทบาทใหม่ของการเป็นช่องทางการสื่อสาร ที่ช่วยสร้างเครือข่ายสังคมใหม่ให้กับบุคคลที่เครือข่ายสังคมเดิมหายไป

5.1.5 การจัดระเบียบทางสังคมในเว็บบอร์ดของเว็บไซต์เจดียง

เมื่อเว็บบอร์ดของเว็บไซต์เจดียงมีสมาชิกเข้ามาอยู่ร่วมกัน เพื่อให้การอยู่ร่วมกันนั้นไม่ก่อให้เกิดปัญหา ต้องมีการจัดระเบียบทางสังคมขึ้น ซึ่งในเว็บบอร์ดของเว็บไซต์เจดียง อันเป็นพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็นที่อาจทั้งเห็นด้วยและคัดค้าน ก็จะมีการควบคุม ในขั้นต้นคือจะมีคนคอยตรวจสอบกระทู้ว่า จะนำมาซึ่งปัญหาขัดแย้งรุนแรงหรือไม่ ถ้ามีแนวโน้มว่าจะเกิดปัญหา ก็จะลบกระทู้นั้นออกไป

สมาชิกที่อยู่ในเว็บบอร์ดของเว็บไซต์เจดียง ประกอบไปด้วยสมาชิกบางคนของวงดนตรีเจดียง คนที่เข้ามาเว็บบอร์ดที่มีทั้งรุ่นเก่า และคนที่เข้ามาในเว็บบอร์ดรุ่นหลัง ลักษณะความสัมพันธ์จะแตกต่างกัน คือถ้าเป็นสมาชิกของวงดนตรีเจดียง เข้ามาจะอยู่ในลักษณะที่มีอิทธิพลต่อสมาชิกคนอื่นๆ สมาชิกไม่ว่ารุ่นเก่าหรือรุ่นใหม่จะให้ความเคารพ และนับถือ แต่ถ้าเป็นพวกสมาชิกด้วยกันความสัมพันธ์ก็จะมีลักษณะเป็นกันเองมากขึ้น ซึ่งเป็นการจัดระเบียบทางสังคมโดยอาศัยความแตกต่างทางสังคม ซึ่งการจัดระเบียบทางสังคมมีอยู่ 2 ลักษณะตามที่ Paul B. Horton and Gerald R. Leslie (1970) กล่าวไว้ ได้แก่ การจัดระเบียบทางสังคมโดยอาศัยความแตกต่างทางสังคม และการจัดระเบียบทางสังคมโดยอาศัยบรรทัดฐานทางสังคม

กล่าวได้ว่า เว็บไซต์เจดียงเป็นหน่วยของถิ่นที่อยู่ที่เกิดขึ้นมาในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มีการจัดระเบียบทางสังคม (Social Organization) นอกจากนี้ เว็บไซต์เจดียงยังเป็นโครงข่ายของการปฏิสังสรรค์ทางสังคมอีกด้วย มีการติดต่อสัมพันธ์กัน เกิดขึ้นระหว่างบุคคล และกลุ่มต่างๆ

นอกจากนี้ เว็บไซต์เจดียงยังถือได้ว่าเป็นหน่วยของจิตใจและวัฒนธรรม (Psychocultural Unit) คือความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เป็นความผูกพันร่วมกันของคนที่อยู่อาศัยในชุมชนนั้น การที่คนมีความรู้สึกว่าเขาเป็นคนถิ่นนั้นถิ่นนี้ ด้วยลักษณะดังกล่าวข้างต้น เว็บไซต์

เจเลียจึงกล่าวได้ว่าเป็นชุมชนแห่งหนึ่ง ที่เกิดขึ้น ตามแนวคิดของPoplin (อ้างใน สถาปนา จุณณวัตต์, 2544 : 19 – 20) ที่ได้พิจารณาชุมชนใน 3 ลักษณะ ได้แก่ เป็นหน่วยของถิ่นที่อยู่ (Territorial Unit) เป็นหน่วยของการจัดระเบียบทางสังคม (Social Organization Unit) และเป็นหน่วยของจิตใจและวัฒนธรรม (Psychocultural Unit) คือความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน เป็นความผูกพันร่วมกันของคนที่อยู่อาศัยในชุมชนนั้นๆ

5.2 ข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย

การศึกษาเรื่องชุมชนบนอินเทอร์เน็ตนั้น เดิมทีมีข้อสันนิษฐานว่า คนที่เข้าไปมีความสัมพันธ์กันในเว็บบอร์ดของเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ตนั้น น่าจะเป็นวัยรุ่น แต่จากการศึกษาได้พบว่า คนที่เข้ามาในเว็บไซต์เจเลียนั้น ส่วนใหญ่แล้วจะอยู่ในวัยทำงาน วัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในเว็บบอร์ดของเว็บไซต์เจเลียนั้นจึงเป็นวัฒนธรรมของสมาชิกที่เข้าไป ไม่ใช่วัฒนธรรมวัยรุ่นโดยเฉพาะ

และจากการวิจัยพบว่าแม้ว่าสื่ออินเทอร์เน็ตจะมีคุณสมบัติในการแพร่กระจายไปได้ทั่วโลก ในทุกกลุ่ม ทุกชนชั้น แต่ชุมชนที่เกิดขึ้นบนอินเทอร์เน็ต ยังไม่สามารถรองรับความสัมพันธ์ทุกมิติในชีวิตมนุษย์ได้ หากไม่มีความสัมพันธ์ในโลกจริงๆ รองรับด้วย ความหวาดหวั่นว่าผู้คนจะละเลยความสัมพันธ์ในโลกจริงกับคนอื่นในสังคมจึงเป็นไปได้

และด้วยความที่เป็นชุมชนใหม่ การจัดระเบียบในชุมชนและบทลงโทษจึงไม่มีมาตรฐานร่วมกันในทุกชุมชน สมาชิกที่เข้าไปใหม่จึงต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้และขัดเกลาจากชุมชนนั้นๆ เอง

5.3 ปัญหาที่พบจากการวิจัย

1) ขาดแคลนผลงานวิจัยทางมานุษยวิทยาที่กล่าวถึงชุมชนที่เกิดขึ้นบนโลกอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในท่ามกลางโลกยุคโลกาภิวัตน์

2) เนื่องจากเป็นการศึกษากลุ่มประชากรที่รวมกันอยู่ในโลกของอินเทอร์เน็ต จึงเป็นกลุ่มประชากรที่มีความหลากหลาย และอาศัยอยู่กระจัดกระจายในโลกจริง การรวมตัวกันเป็นกลุ่มโดยอาศัยการนัดกันผ่านเว็บบอร์ดอย่างเป็นทางการ จึงเกิดขึ้นไม่บ่อยนัก

5.4 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1) การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะชุมชนบนอินเทอร์เน็ตเพียงแห่งเดียว ผลการศึกษาจึงไม่อาจครอบคลุมพอที่จะหาบทสรุปได้ถึงความเป็นชุมชนของเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ตได้ในภาพรวม ดังนั้นจึงควรจะมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับชุมชนบนอินเทอร์เน็ตอื่นๆเพิ่มอีก เพื่อจะได้ทราบถึงความเชื่อ และวัฒนธรรมของแต่ละแห่งว่าสอดคล้อง หรือแตกต่างกันอย่างไร

2) วงดนตรีเจสซิง เป็นบอยแบนด์(ที่เกิดขึ้นในช่วงแรกๆ) คนที่ชื่นชอบจึงมักเป็นผู้หญิง ทำให้คนที่เข้ามาเป็นสมาชิกในเว็บบอร์ดของเว็บไซต์เจสซิงส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง ดังนั้นในครั้งต่อไปจึงควรศึกษาชุมชนที่เป็นแหล่งรวมของผู้ชาย หรือชุมชนที่ประกอบไปด้วยผู้หญิง ผู้ชายในอัตราใกล้เคียงกัน เพื่อที่จะได้เห็นความเป็นชุมชนในแง่มุมที่หลากหลายขึ้น

3) เว็บไซต์เจสซิงที่ได้ทำการศึกษาในครั้งนี้ ประกอบไปด้วยคนรุ่นเจสซิง คือประกอบไปด้วยคนที่มีช่วงอายุที่เลยวัยรุ่นมาแล้ว ทำให้ไม่เห็นภาพของวัยรุ่นที่นิยมเล่นอินเทอร์เน็ตในปัจจุบัน ดังนั้นจึงควรศึกษาชุมชนที่เกิดจากการรวมตัวกันของวัยรุ่น เพื่อให้เห็นวัฒนธรรมที่แตกต่างออกไปจากการศึกษาในครั้งนี้ และเพื่อประโยชน์ในการป้องกันปัญหาต่างๆที่แฝงมากับอินเทอร์เน็ต ที่อาจเกิดกับวัยรุ่นได้